

БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО, БЕОГРАД

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРЕ ПОСЛОВАЊА
БАНКЕ ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА,
АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО, БЕОГРАДУ
ВЕЗИ СА ПРУЖАЊЕМ ИНВЕСТИЦИОНИХ УСЛУГА

Шифра документа:

A0022-3-3455/15.1. ИО VI-140/15.1.
КПБ: 226

Документ верзија:

Датум верзије:

28.12.2022.

БАНКА
ПОШТАНСКА
ШТЕДИОНИЦА

Најдуже се знамо

САДРЖАЈ

I	ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	3
II	ПОЛИТИКА ПРУЖАЊА УСЛУГА КЛИЈЕНТИМА.....	3
III	УСЛОВИ И НАЧИН ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА БАНКЕ	5
	1. Услови за обављање делатности Банке	5
	2. Начин обављања делатности Банке	6
	3. Начела сигурног и доброг пословања Банке	6
	4. Политика чувања података и пословна тајна.....	6
	5. Садржина акта о пословној тајни	7
	6. Забрањени послови	7
	7. Политика најповољнијег исхода по клијента.....	7
	8. Спречавање сукоба интереса	8
IV	МЕЂУСОБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ БАНКЕ И КЛИЈЕНТА	8
	1. Категоризација клијента	8
	2. Захтев професионалног инвеститора за промену категорије клијента	9
	3. Захтев малог инвеститора за разврставање у категорију професионалног инвеститора	9
	4. Информације које се достављају клијентима и потенцијалним клијентима.....	10
	5. Информације које се морају пружити пре закључења уговора, односно пружања услуге	10
	5.1. Правила пословања и Правилник о тарифи накнада	10
	5.2. Информације које се посебно пружају малим инвеститорима.....	11
	5.3. Информације о инвестиционим и додатним услугама које Банка пружа	11
	5.4. Информације о трошковима и накнадама	12
	5.5. Прикупљање информација при пружању других инвестиционих услуга	14
	6. Обавезе клијента	14
	7. Уговор са клијентом	15
	8. Уговор за услуге агента емисије	16
	9. Уговор о покровитељству	16
	10. Уговор о позајмљивању	17
V	ПРИЈЕМ НАЛОГА КЛИЈЕНТА	17
	1. Место пријема налога	17
	2. Пружање услуга посредством другог инвестиционог друштва	18
	3. Начин пријема налога	18
	4. Евиденција примљених налога	19
	5. Потврда о прихватању, односно одбијању извршавања налога ...	19
	6. Разлози за одбијање извршавања налога	20
	7. Најповољнији исход по клијента.....	20
	8. Фактори релевантни за извршавање налога под најповољнијим условима	21
	9. Извршавање налога малог инвеститора	21
	10. Постизање најповољнијег исхода приликом пружања услуга пријема и преноса налога	21
	11. Извршавање налога под најповољнијим условима	23
	12. Извршавање налога са лимитом	23
	13. Придруживање и разврставање налога	24
	14. Евиденција о извршеним трансакцијама	24
	15. Извештавање у вези са извршавањем налога	24
	16. Потврда о извршеном налогу	25
	17. Новчани рачуни	25
VI	НАЛОЗИ КЛИЈЕНТА	25
	1. Елементи налога за трговање	26
	2. Врсте налога	26
	3. Одговорност Банке за штету	26
	4. Одговорност клијента за штету	27
	5. Накнаде и други трошкови	27
VII	ПОСЛОВАЊЕ ЗА СВОЈ РАЧУН	27
VIII	ВОЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ЕВИДЕНЦИЈОМ	29
IX	ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ.....	29
	1. Инсајдерске информације	30
	2. Решавање сукоба интереса	30
	3. Управљање ризицима, личне трансакције и спречавање злоупотребе инсајдерских информација	31
	4. Начела етичког кодекса	31
X	ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	32

На основу члана 155. Закона о тржишту капитала ("Сл. гласник РС", бр. 129/2021, у даљем тексту: Закон), Извршни одбор Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд, на 140. седници Шестог сазива, одржаној 28.12.2022. доноси

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРЕ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО, БЕОГРАД У ВЕЗИ СА ПРУЖАЊЕМ ИНВЕСТИЦИОНИХ УСЛУГА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилима и процедурама пословања Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд у вези са пружањем инвестиционих услуга (у даљем тексту: Правила пословања), уређује се обављање инвестиционих активности у Банци Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд, улица Краљице Марије број 3 (у даљем тексту: Банка), као члану организатора тржишта, Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар) и Фонда за заштиту инвеститора (у даљем тексту: Фонд), обављање послова међусобне електронске комуникације и других послова везаних за администрирање новчаним средствима клијената на наменским новчаним рачунима за финансијске инструменте у Служби за инвестиционо банкарство, а нарочито:

1. инвестиционе услуге које обавља Банка;
2. услови и начин обављања послова Банке;
3. категоризација/разврставање клијената и промена категорије клијената;
4. садржина уговора са клијентом, међусобна права и обавезе Банке и његових клијената;
5. врсте налога, начин, услови и редослед њиховог извршавања;
6. заштита имовине клијената;
7. услови позајмљивања финансијских инструмената;
8. етички кодекс;
9. друга питања од значаја за рад Банке у складу са законским прописима којима је уређено тржиште капитала и актима Комисије за хартије од вредности (у даљем тексту: Комисије).

II ПОЛИТИКА ПРУЖАЊА УСЛУГА КЛИЈЕНТИМА

Члан 2.

У складу са чланом 2. Закона, Банка обавља следеће инвестиционе активности:

1. инвестиционе услуге:
  - пријем и пренос налога који се односе на један или више финансијских инструмената;
  - извршавање налога за рачун клијента;
  - трговање за сопствени рачун;
  - услуге покровитељства у вези са финансијским инструменатима са обавезом откупа;
  - спровођење поступка понуде финансијских инструмената без обавезе откупа;
2. додатне услуге:
  - чување и администрирање финансијских инструмената за рачун клијената и са тим повезане услуге, као што је администрирање новчаним средствима и средствима обезбеђења, изузев одржавања и вођења рачуна хартија од вредности из Главе XIV Закона;

- савети друштвима у вези са структуром капитала, пословном стратегијом и повезаним питањима, као и саветовање и услуге у вези са спајањем спајањем и куповином пословних субјеката;
- истраживање и финансијска анализа или други облици општих препорука у вези са трансакцијама финансијским инструментима;
- услуге у вези са покровитељством;
- инвестиционе услуге и активности, као и додатне услуге које се односе на основ изведеног финансијског инструмента из члана 2. тачке 19. подтачка 5., 6., 7. и 10. Закона, када су повезани са пружањем инвестиционих или додатних услуга.

Члан 3.

Банка, као члан Централног регистра, може обављати и послове:

1. отварања, вођења и евиденције рачуна ималаца финансијских инструмената код Централног регистра, у име и за рачун законитих ималаца - клијената Банке;
2. извршавања налога за пренос права из финансијских инструмената и налога за упис права трећих лица на финансијским инструментима и старања о преносу права из тих финансијских инструмената;
3. наплате потраживања од издавалаца по основу доспелих финансијских инструмената, камата и дивиденди за рачун законитих ималаца финансијских инструмената и старања о остваривању других права која припадају законитим имаоцима финансијских инструмената - клијентима Банке;
4. пружања услуга позајмљивања финансијских инструмената;
5. у вези са корпоративним радњама издавалаца финансијских инструмената;
6. старања, по овлашћењу клијента, о извршавању пореских обавеза по основу финансијских инструмената чији је клијент законити ималац;
7. других услуга у вези са финансијским инструментима.

Члан 4.

Под трговином финансијским инструментима, у смислу ових Правила пословања, подразумева се куповина или продаја финансијских инструмената који укључују:

- (1) преносиве хартије од вредности;
- (2) инструменти тржишта новца;
- (3) јединице институција колективног инвестирања;
- (4) опције, фјучерси (термински уговори), свопови, каматни форварди (нестандардизовани каматни термински уговори) и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на хартије од вредности, валуте, каматне стопе, или приносе, емисионе јединице као и сви други изведени финансијски инструменти, финансијски индекси или финансијске мере које је могуће намирити физички или у новцу;
- (5) опције, фјучерси, свопови, форварди и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на робу и који:
  - морају бити намирени у новцу, или
  - могу бити намирени у новцу по избору једне од уговорних страна, осим у случају неизвршења обавеза или другог разлога за раскид уговора;
- (6) опције, фјучерси, свопови и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на робу и могу се намирити физички, под условом да су предмет трговања на регулисаном тржишту, МТП-у или ОТП-у, изузев велепродајних енергетских производа којима се тргује на ОТП-у и који се морају физички намирити;
- (7) опције, фјучерси, свопови, форварди и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на робу и могу се намирити физички, ако нису

- наведени у подтачки (6) ове тачке и немају пословну намену, а имају обележја других изведених финансијских инструмената;
- (8) изведени финансијски инструменти за пренос кредитног ризика;
  - (9) финансијски уговори за разлике;
  - (10) опције, фјучерси, свопови, каматни форварди и сви други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на климатске варијабле, трошкове превоза, стопе инфлације или друге службене, економске и статистичке податке, а који морају бити намирени у новцу или могу бити намирени у новцу по избору једне од уговорних страна, осим у случају неизвршења обавеза или другог разлога за раскид уговора, као и други уговори о изведеним финансијским инструментима који се односе на имовину, права, обавезе, индексе и мерне јединице које нису наведене у овој тачки, а који имају одлике других изведених финансијских инструмената, имајући у виду, између осталог, да ли се њих тргује на регулисаном тржишту, ОТП-у или МТП-у;
  - (11) емисионе јединице које се састоје од било којих јединица за које је утврђено да су у складу са одредбама закона којим се уређује систем трговања емисијама гасова са ефектом стаклене баште.

III УСЛОВИ И НАЧИН ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА БАНКЕ

1. Услови за обављање делатности Банке

Члан 5.

Банка инвестиционе услуге и активности обавља по добијању дозволе за обављање делатности од стране Комисије, а по испуњењу услова у погледу кадровске и организационе оспособљености и техничке опремљености и других услова у складу са Законом и актом Комисије.

Члан 6.

Банка за обављање послова утврђених овим Правилима пословања има запослена лица са дозволом за обављање тих послова, а која испуњавају и друге услове у складу са Законом, актима Комисије и актима Банке.

2. Начин обављања делатности Банке

Члан 7.

Место извршења налога укључује уређено тржиште, мултилатералну трговачку платформу, организовану трговачку платформу, систематског интернализатора, организатора тржишта или неке друге осигураваче ликвидности или субјект који у иностраној земљи обавља сличну функцију као било који од претходно наведених субјекта.

Банка по правилу обавља трговину финансијским инструментима по методама које су прописане правилима пословања организатора тржишта.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, Банка може обављати трговину финансијским инструментима и ван организованог тржишта у случајевима прописаним Законом. Када процедуре извршења налога предвиђају могућност извршења налога ван места трговања, Банка је дужна да пре извршења налога ван места трговања добије претходну изричиту сагласност клијента. Банка може сагласност да добије било у виду уопштеног уговора или сагласност може бити дата за сваку појединачну трансакцију.

Члан 8.

Банка Банке је дужна да пре закључења уговора са клијентом омогући клијенту увид у ова Правила пословања, Тарифник, правилнике Банке о политици извршавања налога и управљања сукобом интереса, а малом клијенту посебно да пружи информације прописане овим Правилима, као и да обавести клијента о свакој промени тих аката у року од седам дана пре почетка примене измена.

Одредбе овог члана односе се и на друго правно лице које у име и за рачун банке, на основу уговора, прима налоге за куповину или продају финансијских инструмената.

3. Начела сигурног и доброг пословања Банке

Члан 9.

Банка у свом пословању поштује начело равноправности клијената и руководи се искључиво интересима клијената, водећи посебно рачуна о најповољнијој цени и најповољнијем извршавању налога.

4. Политика чувања података и пословна тајна

Члан 10.

Чланови управе и запослени у Банци су дужни да чувају као пословну тајну:

1. информације о клијентима Банке;
2. информације о стању и промету на рачунима клијената Банке;
3. информације о услугама које пружају клијентима Банке;
4. друге информације и чињенице које сазнају приликом пружања услуга клијентима Банке.

Банка не сме користити, одавати трећим лицима нити омогућавати трећим лицима коришћење информација из става 1. овог члана.

Информације из става 1. овог члана се могу стављати на увид и саопштавати трећим лицима само:

1. уз писану сагласност клијента;
2. приликом надзора који врши Комисија, Централни регистар или организатор тржишта;
3. на основу налога суда;
4. на основу налога органа који се бави спречавањем прања новца и финансирања тероризма;
5. на основу налога другог надлежног државног органа.

5. Садржина акта о пословној тајни

Члан 11.

Банка Правилником о пословној тајни уређује начин на који се обезбеђује поступање у складу са начелима сигурног и доброг пословања, а посебно се утврђује који се подаци сматрају пословном тајном и начин заштите тих података.

Запослени у Банци дужни су да се упознају са садржајем акта о пословној тајни пре почетка обављања својих послова.

6. Забрањени послови

Члан 12.

Банка је дужна да забрани запосленима у Банци да:

1. дају инвеститорима погрешне информације о цени финансијских инструмената;
2. шире лажне информације ради промене цена финансијских инструмената;
3. залажу или отуђују финансијске инструменте у власништву клијента без његовог претходног писаног овлашћења;
4. извршавају налоге клијената на начин који није у складу са Законом или актима Комисије, односно актима регулисаног тржишта или МТП чије је Банка члан или корисник;
5. купују, продају или позајмљују за сопствени рачун исте финансијске инструменте које су предмет налога клијента пре поступања по налогу клијента;
6. подстичу клијента на учестало обављање трансакција искључиво ради наплате провизије.

7. Политика најповољнијег исхода по клијента

Члан 13.

Банка је дужна да предузме све неопходне активности како би при извршењу налога постигло најбољи могући ефекат по клијента с обзиром на цену, трошкове, брзину, могућност извршења, салдирање, величину, природу и све остале чиниоце у вези са извршењем налога, с тим што када клијент изда посебна упутства у вези са трансакцијом, Банка извршава налог према тим упутствима. Брзина извршења налога односи се на време између пријема налога и тренутка његовог извршења на месту трговања.

Уколико клијент има посебна/изричита упутства у вези са извршавањем налога, Банка није дужна да се придржава елемената за процену најповољнијег извршења налога клијента који је дефинисан овим Правилима, већ поступа у складу са изричитим упутством клијента под условом да је то упутство дато у складу са прописима и да је налог примљен на један од начина на који се примају налози клијената. У том случају, Банка и клијент ће сматрати да је Банка испунила обавезу извршења налога под најповољнијим условима.

Уколико клијент има посебне захтеве само у погледу појединих елемената за процену извршења налога под најповољнијим условима у складу са овим Правилима, Банка је дужна да поступи по таквим изричитим захтевима. У односу на остале елементе налога Банка је дужна да поступа у складу са одредбама ових Правила.

8. Спречавање сукоба интереса

Члан 14.

Банка предузима све одговарајуће мере за препознавање и спречавање или управљање сукобима интереса који произилазе из пружања инвестиционих и додатних услуга или њихове комбинације, укључујући оне који су последица примања подстицаја од трећих страна или структура накнада и других подстицаја у самој Банци:

- 1) између Банке, укључујући и њене руководиоце, запослене, везане заступнике и свако лице директно или индиректно повезано са Банком путем контроле, и њених клијената, или

2) између клијената.

Банка успоставља, спроводи и одржава ефикасну политику управљања сукобом интереса, припремљену у писаном облику и примерену величини и организацији Банке и природи, обиму и сложености пословања. Банка процењује и периодичне преиспитује, најмање једном годишње, политику управљања сукобом интереса и предузима одговарајуће мере како би се уклонили евентуални недостаци.

Банка води и редовно ажурира евиденцију свих врста инвестиционих односно додатних услуга или инвестиционих активности које пружа односно обавља Банка или неко у име Банке, а у којима се појавио сукоб интереса који може да доведе до ризика од настанка штете за интересе једног или више клијената или се, у случају услуге или активности која је у току, сукоб интереса може појавити.

IV МЕЂУСОБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ БАНКЕ И КЛИЈЕНТА

1. Категоризација клијента

Члан 15.

Пре пружања услуге Банка је дужна да, у складу Правилником о разврставању клијената у Банци Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд, клијента разврста у категорију професионалног или малог инвеститора, а на основу информација које су доступне у вези са:

1. инвестиционим циљевима клијента;
2. знањем и искуством клијента;
3. финансијском позицијом клијента.

Када Банка утврди да неки клијент више не припада почетно утврђеној категорији, дужно је да предузме одговарајуће мере ради промене категорије клијента.

Банка је дужна да сваког клијента, путем трајног медија, обавести о:

1. категорији клијента у коју је разврстан;
2. нивоу заштите интереса која ће му бити пружена;
3. праву да затражи разврставање у другу категорију клијента, као и о свим променама нивоа заштите које произилазе из такве одлуке.

Клијенти Банке могу бити домаћа и страна правна и физичка лица.

2. Захтев професионалног инвеститора за промену категорије клијента

Члан 16.

Професионални инвеститор који сматра да није у стању да правилно процени, односно управља ризицима који карактеришу одређену инвестицију, може писаним путем да затражи од Банке виши ниво заштите својих интереса у односу на све или појединачну услугу, врсту трансакције, односно финансијски инструмент.

У случају захтева из става 1. овог члана, Банка и клијент су дужни да закључе уговор, односно анекс уговора којим ће бити прецизиране услуге, односно трансакције, односно финансијски инструменти у вези са којима клијент не жели да буде третиран као професионални инвеститор.

3. Захтев малог инвеститора за разврставање у категорију професионалног инвеститора

Члан 17.

Мали инвеститор који жели да буде третиран као професионални инвеститор може писаним путем да затражи од Банке нижи ниво заштите својих интереса у односу на све или појединачну услугу, врсту трансакције, односно финансијски инструмент.

У случају захтева из става 1. овог члана:

1. Банка је дужна да:

- недвосмислено и писаним путем упозори клијента о смањењу заштите његових интереса и губитку права на обештећење из Фонда;
- процени да ли клијент поседује довољно знања и искуства за самостално доношење одлука о улагањима и правилној процени ризика у вези са улагањима;
- са клијентима или закључи писани уговор, односно анекс уговора којим ће бити прецизиране услуге, односно трансакције, односно финансијски инструменти у вези са којима клијент жели да буде третиран као професионални инвеститор или одбије да клијенту призна статус професионалног инвеститора;

2. клијент је дужан да у посебном документу, који је одвојен од уговора, изјави да је свестан последица губитка нивоа заштите.

Процена из става 2. тачка 1. алинеја 2. овог члана подразумева да клијент испуњава најмање два од следећих услова:

- да је на финансијском тржишту извршио најмање 10 трансакција по кварталу у току последње 2 године у вредности од 50.000 евра по кварталу;
- да величина портфолија финансијских инструмената, укључујући и новац инвеститора прелази 500.000 евра у динарској противвредности;
- да инвеститор ради или је радио најмање годину дана у финансијском сектору на пословима који захтевају улагање у хартије од вредности.

Финансијским тржиштима се сматрају тржишта на којима се тргује финансијским инструментима за које клијент жели статус професионалног клијента.

4. Информације које се достављају клијентима и потенцијалним клијентима

Члан 18.

Све информације, укључујући и маркетиншке, које Банка упућује малим или професионалним или потенцијалним клијентима или које дистрибуирају на начин да је извесно да ће их примити постојећи или потенцијални мали или професионални клијенти клијентима и потенцијалним клијентима морају бити истините, јасне и да не доводе у заблуду, а маркетиншки материјал мора бити јасно означен као такав.

Информације из става 1. овог члана:

- 1) садрже пословно име и седиште Банке;
- 2) величина слова при навођењу релевантних ризика у информацијама мора бити барем једнака величини слова која се претежно употребљава за пружене информације, а изгледом странице осигурава се да је такво навођење истакнуто;
- 3) морају бити довољне и приказане тако да ће их вероватно разумети просечан клијент или потенцијални клијент коме су оне упућене или који ће их вероватно примити;

- 4) не смеју сакривати, умањивати нити прикривати важне појединости, наводе или упозорења;
- 5) доследно су представљене на истом језику у свим облицима информација и маркетиншких материјала који се достављају сваком клијенту, осим ако клијент пристане на то да информације прима на више од једног језика;
- 6) ажуриране су и релевантне за коришћена средства комуникације;
- 7) не смеју да садрже назив неког надлежног органа на начин који би наводио или сугерисао одобравање инструмента или услуге Банке од стране тог органа.

Банка је дужна да обезбеди да је маркетиншки материјал усаглашен са свим другим информацијама које Банка упућује клијентима током пружања услуга.

Члан 19.

Упућивање информација којима се пореде услуге, лица која пружају такве услуге или финансијски инструменти, дозвољено је само уколико су:

1. поређења смислена и приказана на непристрастан и уравнотежен начин;
2. наведене све кључне чињенице и претпоставке које су коришћене за поређење;
3. наведени извори информација који су коришћени за поређење.

5. Информације које се морају пружити пре закључења уговора, односно пружања услуге

5.1. Правила пословања и Правилник о тарифи накнада

Члан 20.

Банка је дужна да пре закључења уговора са клијентом омогући клијенту увид у ова Правила пословања, Тарифник, правилнике Банке о политици извршавања налога и управљања сукобом интереса, а малом клијенту посебно да пружи информације прописане овим Правилима, као и да обавести клијента о свакој промени тих аката у року од седам дана пре почетка примене измена.

5.2. Информације које се посебно пружају малим инвеститорима

Члан 21.

Банка је дужна да, пре закључења уговора, односно пружања услуга малом инвеститору или потенцијалном малом инвеститору, путем трајног носача података, пружи информације о:

1. инвестиционим и додатним услугама које Банка пружа;
2. финансијским инструментима и ризицима улагања;
3. заштити финансијских инструмената и новчаних средстава клијента;
4. трошковима и накнадама.

Банка је дужна да клијента и потенцијалног клијента благовремено обавести о свакој значајној промени информација наведених у ставу 1. овог члана.

5.3. Информације о инвестиционим и додатним услугама које Банка пружа

Члан 22.

Информације о инвестиционим и додатним услугама које Банка пружа, садрже:

1. пословно име и седиште Банке, као и све друге податке који обезбеђују ефикасну комуникацију са Банком;
2. број и датум решења о давању дозволе за рад друштва, као и назив и контакт адресу надлежног органа који је издао ту дозволу;
3. могуће начине и језике комуникације између Банке и клијента, укључујући и начине давања и пријема налога, као и давање докумената и других информација од стране Банке;
4. када Банка делује преко везаног заступника, изјаву о тој чињеници;
5. обим, учесталост и периоде извештавања клијента о услугама које је Банка пружила клијенту;
6. кратак опис начина заштите инструмената, односно средстава, укључујући и опште податке о Фонду чији је Инвестиционо друштво члан у случају када Банка држи финансијске инструменте, односно новчана средства клијента;
7. кратак опис управљања сукобом интереса;
8. на захтев клијента, детаљније информације о политици управљања сукобом интереса на трајном носачу података или путем интернет странице (ако то не представља трајни носач података), под следећим условима:
  - достављање информација на том носачу података примерено је с обзиром на контекст у којем се одвија или ће се одвијати пословање између Банке и клијента;
  - клијент мора изричито пристати на пружање информација у том облику;
  - клијент се мора електронским путем обавестити о адреси интернет странице, као и локацији на интернет страници на којој се може приступити информацијама;
  - информације морају бити ажуриране;
  - информације морају бити трајно доступне на тој интернет страници током временског периода које клијенту може оправдано бити потребно да их претражи.

5.4. Информације о трошковима и накнадама

Члан 23.

Када пружају инвестиционе услуге професионалним клијентима Банка има право да с тим клијентима договори ограничену примену детаљних захтева о трошковима и накнадама. Није допуштено договарање таквих ограничења у случају пружања услуге управљања портфолиом или у вези са уграђеним изведеним финансијским инструментима.

За претходну и накнадну објаву информација о трошковима и накнадама клијентима, Банка мора додати следеће:

- 1) све трошкове и повезане накнаде које Банка или друге стране, ако је клијент упућен таквим другим странама, урачунавају за инвестициону услугу или инвестиционе услуге и/или помоћне услуге које пружају клијенту; и
- 2) све трошкове и повезане накнаде који су повезани с производњом финансијских инструмената и њиховим управљањем.

Када је било који део укупних трошкова и накнада потребно платити или кад он представља износ у страниј валути, Банка доставља назнаку такве валуте као и важеће курсеве за конверзију и трошкове.

Банка обавештава и о начинима плаћања или другим начинима испуњавања обавеза.

У вези с објавом трошкова и накнада производа који нису укључени у документ с кључним информацијама за инвеститоре у отвореном инвестиционом фонду с јавном понудом, Банка те трошкове израчунава и објављује, на пример, повезивањем са друштвима за управљање отворених инвестиционих фондова с јавном понудом како би добила релевантне информације.

Обавеза благовременог пружања потпуне ех анте објаве информација о агрегираним трошковима и накнадама повезанима с финансијским инструментом и пруженом инвестиционом или помоћном услугом примењује се на Банку у следећим ситуацијама:

- 1) ако Банка клијентима препоручује или продаје финансијске инструменте; или
- 2) ако се од Банке захтева да клијентима достави документ с кључним информацијама за инвеститоре у отвореном инвестиционом фонду с јавном понудом или документ с кључним информацијама за пакете инвестиционих производа за мале инвеститоре.

Ако клијенту инвестиционе или помоћне услуге пружа више од једног инвестиционог друштва, свако инвестиционо друштво доставља информације о трошковима инвестиционих или помоћних услуга које пружа.

Уколико Банка својим клијентима препоручује или продаје услуге које пружа друго друштво, мора трошкове и накнаде својих услуга додати трошковима и накнадама услуга које пружа друго друштво. Банка узима у обзир трошкове и накнаде повезане с пружањем других инвестиционих или помоћних услуга других друштава ако је клијента упутило тим другим друштвима.

При израчунавању трошкова и накнада на ех анте основи Банка употребљава стварно настале трошкове као замену за очекиване трошкове и накнаде. Ако стварни трошкови нису доступни, Банка израђује разумну процену тих трошкова. Банка преиспитује раније претпоставке на основу каснијих искуства те их према потреби прилагођава.

Банка накнадно доставља годишње информације о свим трошковима и накнадама повезаним с финансијским инструментима и са инвестиционим и помоћним услугама ако је препоручила или продавала финансијске инструменте или ако је клијенту доставила документ с кључним информацијама и ако има или је имала континуирани однос с клијентом током године. Такве информације темеље се на насталим трошковима и достављају се на персонализованој основи.

Банка могу одлучити да доставе такве агрегиране информације о трошковима и накнадама инвестиционих услуга и финансијских инструмената заједно с постојећим редовним извештавањима упућеним клијенту.

При пружању инвестиционих услуга Банка својим клијентима доставља приказ кумулативног ефекта трошкова на принос, који испуњава следеће захтеве:

- 1) из приказа је видљив ефекат укупних трошкова и накнада на повраћај улагања;
- 2) приказ показује сва очекивана повећања или флукуације трошкова; и
- 3) у приказу је приложен опис ставки.

5.5. Прикупљање информација при пружању других инвестиционих услуга

Члан 24.

Пре почетка и током пружања других инвестиционих услуга, Банка је дужна да од клијента или потенцијалног клијента захтева информације о његовом знању и искуству у инвестиционој области која је од значаја за финансијски инструмент или услугу која се нуди или коју клијент сам тражи.

Банка се може ослонити на информације добијене од клијента или потенцијалног клијента у писаном облику, осим када му је познато или би јој морало бити познато да су информације застареле, нетачне или непотпуне.

Банка је дужна да упозори клијента или потенцијалног клијента да:

1. не може да утврди да ли су одређени финансијски инструменти или услуга одговарајући за њега, услед одлуке клијента да не пружи информације или да не пружи довољно информација из става 1. овог члана;
2. финансијски инструмент или услуга нису подобни за њега, уколико то оцени на основу добијених информација.

Члан 25.

Без обавезе прибављања информација или оцене, Банка може пружати клијентима инвестиционе услуге које се састоје само од извршења или пријема и преноса налога клијената са или без додатних услуга, изузев одобравања кредита или зајмова инвеститору ради закључења трансакције са једним или више финансијских инструмената када је друштво које даје кредит или зајам укључено у трансакцију који се не састоје од постојећих кредитних лимита зајмова, текућих рачуна и прекорачења по рачунима клијената, ако су испуњени сви следећи услови:

- 1) наведене услуге се односе на један од следећих финансијских инструмената:
  - (1) акције укључене у трговање на регулисаном тржишту или еквивалентном тржишту у трећој држави или МТП-у, ако се ради о акцијама друштава, које нису ни акције у алтернативним инвестиционим фондовима, ни акције у које је уграђен изведен финансијски инструмент;
  - (2) обвезнице или други облици секјуритизованог дуга укључени у трговање на регулисаном тржишту или на еквивалентном тржишту треће државе или на МТП-у, изузев оних у које је уграђен изведен финансијски инструмент или који су структурирани на начин да клијенту отежава разумевање ризика;
  - (3) инструменте тржишта новца, изузев оних у које је уграђен изведен финансијски инструмент или који су структурирани на начин да клијенту отежава разумевање ризика;
  - (4) акције или јединице у УЦИТС фонду, искључујући структуриране УЦИТС фондове, у складу са законом који уређује отворене инвестиционе фондове са јавном понудом;
  - (5) структурирани депозити, искључујући оне који су структурирани на начин који клијенту отежава разумевање ризика приноса или трошкова превременог изласка из производа;
  - (6) друге некомплексне финансијске инструменте, у сврхе овог става.
- 2) услуга је пружена на иницијативу клијента или потенцијалног клијента;
- 3) клијент или потенцијални клијент је био јасно обавештен да, током пружања одређене услуге, Банка нема обавезу да процењује подобност пруженог или понуђеног финансијског инструмента или услуге, те да стога клијент не ужива право заштите из релевантних правила пословања. Ово упозорење се може давати у стандардизованој форми;
- 4) Банка испуњава обавезе у погледу препознавања и спречавана или управљања сукобима интереса.

Члан 26.

Приликом пружања услуга професионалном инвеститору, Банка може сматрати да тај клијент има довољно знања и искуства на подручју инвестирања у одређене врсте финансијских инструмената или услуга, односно знања и искуства потребних за разумевање ризика повезаних са трансакцијом, односно оним услугама, трансакцијама, врстама трансакција или инструментима за које је разврстан како професионални инвеститор.

6. Обавезе клијента

Члан 27.

Пре закључења уговора са Банком, клијент је дужан да стави на увид исправе и другу документацију на захтев Банке, а на основу којих Банка може извршити идентификацију клијента и утврдити да ли су испуњени услови за закључење уговора, а нарочито:

1. име, презиме и адреса становања, ако је клијент физичко лице;
2. пословно име, адреса и седиште, ако је клијент правно лице;
3. матични број (ЈМБГ/МБ) за домаћа физичка и правна лица;
4. идентификациони број за страна правна или физичка лица (као замена за матични број из тачке 3. овог става);
5. порески идентификациони број за домаће правно и физичко лице, а за страном правно и физичко лице порески идентификациони број пореског пуномоћника;
6. број новчаног рачуна и назив банке код које се води;
7. шифра депозитара и број рачуна финансијских инструмената;
8. друге податке који су неопходни за закључење уговора.

7. Уговор са клијентом

Члан 28.

Банка је дужна да са клијентом закључи писани уговор који садржи:

1. права и обавезе уговорних страна, при чему иста могу бити утврђена позивањем на друга документа која су доступна клијенту;
2. остале услове под којима Банка пружа услуге клијенту;
3. изјаву клијента да је упознат са садржином ових Правила пословања и Правилником о тарифи накнада Банке пре закључења уговора.

Уговором са клијентом утврђује се износ накнада и других трошкова које клијент плаћа за услуге које су предмет уговора, до максималног износа утврђеног Правилником о тарифи накнада, као и услове за измене и допуне уговора.

Члан 29.

Професионалним инвеститором у вези са свим инвестиционим услугама и активностима и финансијским инструментима, сматрају се:

- 1) кредитне институције, инвестициона друштва, друге финансијске институције које подлежу обавези добијања дозволе, односно надзора, друштва за осигурање, институције колективног инвестирања и њихова друштва за управљање, добровољни пензијски фондови и њихова друштва за управљање, дилери робе и робних деривата, други институционални инвеститори, други инвеститори који се сматрају професионалним у складу са прописима ЕУ;
- 2) правна лица која испуњавају најмање два од следећих услова:
  - укупна имовина износи најмање 20.000.000 евра, у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу који утврђује Народна банка Србије;
  - годишњи пословни приход износи најмање 40.000.000 евра, у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу који утврђује Народна банка Србије;

- сопствени капитал у износу од најмање 2.000.000 евра, у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу који утврђује Народна банка Србије;
- 3) Република, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге државе или национална и регионална тела, Народна банка Србије и централне банке других држава, међународне и наднационалне институције, као што су Међународни монетарни фонд, Европска централна банка, Европска инвестициона банка и остале сличне међународне организације;
  - 4) други институционални инвеститори чија је главна делатност улагање у финансијске инструменте, укључујући лица који се баве секјуритизацијом средстава, или другим трансакцијама финансирања.

Осим клијената који се сматрају професионалним инвеститорима, Банка може поступати са другим клијентима као професионалним инвеститорима, на њихов захтев, на основу одговарајуће процене знања и искуства клијента коју је предузела Банка, а која пружа разумну сигурност да је клијент способан да доноси сопствене инвестиционе одлуке и разуме повезане ризике, с обзиром на природу предвиђене финансијске трансакције или услуге.

Процена из претходног става овог члана укључује проверу да ли професионални инвеститор испуњава најмање два од следећих критеријума:

- 1) инвеститор је извршио трансакције значајног обима на релевантним тржиштима, уз просечну учесталост од најмање десет трансакција по кварталу у току последња четири квартала;
- 2) величина финансијског портфолија клијента, који обухвата и готовинске депозите и финансијске инструменте, прелази 500.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу динара према еврџу који утврђује Народна банка Србије;
- 3) инвеститор ради или је радио најмање годину дана у финансијском сектору на пословима који захтевају познавање предвиђених финансијских трансакција или услуга.

Члан 30.

На основу уговора са клијентом, Банка је дужна да код Централног регистра отвори рачун финансијских инструмената за клијента, директно или посредством другог члана Централног регистра.

8. Уговор за услуге агента емисије

Члан 31.

Уговор за услуге агента емисије које Банка закључује са клијентом – издаваоцем финансијских инструмената уређује међусобна права и обавезе у поступку организовања издавања финансијских инструмената без обавезе откупа, и то:

1. организовање издавања финансијских инструмената без обавезе откупа;
2. организовање укључивања финансијских инструмената на регулисано тржиште или МТП;
3. висину и начин обрачуна накнаде и трошкова за услуге агента емисије;
4. друга права и обавезе у поступку организовања издавања финансијских инструмената без обавезе откупа.

Уговор за услуге агента емисије може ограничити обавезу Банке да:

1. организује издавање одређене количине финансијских инструмената, односно организује издавање једне или више емисија финансијских инструмената;
2. организује одређену врсту посла у пружању услуга агента емисије (начин организовања издавања, односно укључивања финансијских инструмената на регулисано тржиште или МТП).

9. Уговор о покровитељству

Члан 32.

Уговор о покровитељству који Банка закључује са клијентом, нарочито, садржи:

1. обавезу покровитеља да откупи целу емисију или само део непродатих финансијских инструмената до истека рока за упис и уплату;
2. одговорност уговорних страна у вези са издавањем финансијских инструмената и емисиону цену, односно каматну стопу;
3. потенцијалну обавезу издаваоца да у одређеном периоду након отпочињања примарне продаје не врши издавање или продају финансијских инструмената исте врсте;
4. одредбе о накнадама, провизијама и условима плаћања услуге покровитељства.

Кад у организовању издавања финансијских инструмената са обавезом откупа учествује, на страни покровитеља, више инвестиционих друштава, ова друштва су дужна да закључе посебан уговор којим уређују међусобна права и обавезе и утврђују једно инвестиционо друштво као главног организатора дистрибуције, који потписује уговор са издаваоцем.

10. Уговор о позајмљивању

Члан 33.

Банка може позајмљивати другом клијенту, другом инвестиционом друштву или кредитној институцији члану Централног регистра финансијске инструменте:

1. чији је законити ималац Банка;
2. чији је законити ималац клијент са којим Банка има закључен уговор о вођењу рачуна финансијских инструмената, под условом да са тим клијентом закључи уговор о позајмљивању или да га је клијент овластио на то писаним овлашћењем.

Банка може позајмљивати финансијске инструменте од клијента за свој рачун уколико су испуњени услови из става 1. тачка 2. овог члана.

Банка може за рачун клијента посредовати у закључењу уговора о позајмљивању финансијских инструмената.

Финансијски инструменти на којима је конституисано право залогe, односно чији је промет ограничен, не могу бити предмет уговора о зајму.

Члан 34.

Уговор о позајмљивању, односно овлашћење за позајмљивање, нарочито, садржи:

1. међусобна права и обавезе уговорних страна;
2. CFI код и ISIN број или другу међународно признату ознаку и количину финансијских инструмената који се могу позајмљивати, односно који се позајмљују;
3. трајање уговора, а које не може бити дуже од годину дана;

4. време на које се финансијски инструменти клијента могу давати на зајам, односно време на које се они позајмљују;
5. овлашћење које клијент даје Банци да изврши пренос финансијских инструмената на које се уговор односи;
6. одредбе о накнадама, провизијама и условима плаћања.

Банка је дужна да, најкасније наредног радног дана од дана преноса финансијских инструмената са рачуна клијента, обавести тог клијента о датуму преноса, количини пренетих инструмената и времену на које су финансијски инструменти позајмљени.

Члан 35.

Испуњење обавеза зајмопримца мора бити обезбеђено давањем залогe.

Ако зајмопримац не измири о доспелости своју обавезу насталу из уговора о позајмљивању, зајмодавац може одредити вредност свог потраживања у односу на вредност финансијских инструмената коју су они имали на дан закључења тог уговора или на дан испуњења обавезе зајмопримца и продати предмет залогe у складу са прописима којима се уређују облигациони односи.

V ПРИЈЕМ НАЛОГА КЛИЈЕНТА

1. Место пријема налога

Члан 36.

Банка налоге клијената може да прима у:

1. седишту Банке;
2. организационим деловима Банке у којима се пружају инвестиционе услуге;
3. пословним просторијама овлашћеног инвестиционог друштва.

Налог клијента се сматра примљеним када је примљен у седишту Банке.

2. Пружање услуга посредством другог инвестиционог друштва

Члан 37.

Банка може да закључи уговор о обављању инвестиционих услуга или о пружању додатних услуга са другим инвестиционим друштвом у име клијента.

Када прослеђује упутство о налогу клијента, Банка остаје одговорна за потпуност и тачност датих података.

Уколико Банка упућује упутства другом инвестиционом друштву, остаје одговорна за:

- 1) целовитост и тачност пренесених информација;
- 2) примереност/прикладност препоруке или савета датих клијенту.

Банка може да закључи уговор о обављању инвестиционих услуга или о пружању додатних услуга са другим инвестиционим друштвом у име клијента, под условом да ангажовање другог инвестиционог друштва:

- 1) не условљава наплата накнада или других трошкова од клијента у износу који је виши од накнада које би клијент платио да је Банка непосредно пружила услугу;
- 2) не узрокују непотребни пословни ризици;

- 3) не угрожава значајно квалитет унутрашње контроле;
- 4) омогућава надзор Комисији за хартије од вредности над испуњењем обавеза Банке.

3. Начин пријема налога

Члан 38.

Банка може да прима налоге клијената дате:

1. непосредно;
2. телефоном, телефаксом или електронским путем, уколико је то предвиђено уговором са клијентом.

У случају пријема налога на начин из става 1. тачка 2. овог члана, Банка је дужна да примењује одговарајуће механизме заштите, као што су уређаји за снимање, ради обезбеђивања тачности и поузданости налога у евиденцији Банке.

Члан 39.

Када организациони део Банке, који нема статус правног лица, прими налог клијента, дужан је да клијента упозори:

1. да нема дозволу за извршавање налога;
2. на рок у којем ће налог стићи у Банку;
3. да се налог сматра примљеним по пријему у Банку.

Обавеза упозорења клијента из става 1. овог члана сходно се примењује и на овлашћено инвестиционо друштво са којим Банка има закључен уговор из члана 37. ових Правила пословања.

4. Евиденција примљених налога

Члан 40.

Банка је дужна да води књигу налога у коју се, одмах по пријему, уписују налози, укључујући и налоге који се преносе на извршење другом инвестиционом друштву, измене и опозиви налога.

Банка је дужна да књигу налога води у електронском облику, на начин који спречава накнадну измену унетих података.

Члан 41.

Књига налога Банке садржи минимум следеће податке:

1. име и презиме/пословно име или другу ознаку клијента;
2. име и презиме/пословно име или друга ознаку лица која заступају клијента;
3. редни број налога;
4. датум и тачно време пријема налога, измене и опозива налога;
5. идентификациону ознаку финансијског инструмента;
6. цену финансијског инструмента и ознаку валуте у којој је изражена цена;
7. количину финансијског инструмента;
8. куповну, односно продајну ознаку;
9. природу налога уколико се не ради о продајном или куповном налогу;
10. врсту налога;
11. статус налога;
12. све остале појединости, услови и упутства у вези са извршавањем налога.

Када Банка преноси налоге на извршавање другом инвестиционом друштву, књига налога садржи:

1. име и презиме/пословно име или другу ознаку клијента чији је налог пренет;
2. пословно име или другу ознаку инвестиционог друштва којем је налог пренет;
3. датум и тачно време преноса налога, односно измене налога;
4. услове преноса налога.

Банка води и чува на располагању Комисији за хартије од вредности барем евиденцију о појединостима, одмах након што прими налог клијента или донесе одлуку о трговању у мери у којој се те појединости примењују на предметни налог или одлуку о трговању.

У односу на сваки налог који прими од клијента и у односу на сваку донету почетну одлуку о трговању, Банка води, чува и по захтеву даје Комисији за хартије од вредности барем евиденцију о појединостима у складу са Упутством Комисије за хартије од вредности, у оној мери у којој се те појединости примењују на предметни налог или одлуку о трговању.

5. Потврда о прихватању, односно одбијању извршавања налога

Члан 42.

Банка је дужна да, путем трајног медија, одмах, а најкасније наредног радног дана од дана пријема налога, клијенту достави обавештење о:

1. времену и месту пријема налога, измене или опозива налога;
2. прихватању или одбијању извршавања налога, уз навођење разлога одбијања.

6. Разлози за одбијање извршавања налога

Члан 43.

Банка је дужна да одбије извршавање налога за куповину, односно продају и да о томе, без одлагања обавести Комисију, уколико има разлога за основану сумњу да би извршавањем таквог налога:

1. биле прекршене одредбе Закона или закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма;
2. било учињено дело кажњиво по закону као кривично дело, привредни преступ или прекршај.

Приликом утврђивања околности из става 1. овог члана, Банка може користити сопствене информације, односно информације које добије од својих клијената или потенцијалних клијената, осим уколико има сазнања или би требало да има сазнања да су такве информације очигледно застареле, нетачне или непотпуне.

Члан 44.

Банка може одбити извршавање:

1. налога за куповину, уколико утврди да на новчаном рачуну клијента нема довољно средстава потребних за измирење обавеза насталих по основу извршавања тог налога;
2. налога за продају, уколико утврди да клијент на рачуну финансијских инструмената нема довољно инструмената потребних за измирење обавеза насталих по основу извршавања тог налога.

Банка није дужна да одбије извршавање налога, уколико се налог клијента може извршити:

1. од реализованих, а несалдираних трансакција;
2. давањем зајма клијенту од стране Банке, а на основу важећих прописа;
3. позајмљивањем финансијских инструмената у складу са правилима која уређују позајмљивање финансијских инструмената.

7. Најповољнији исход по клијента

Члан 45.

При пружању услуге извршавања налога за рачун клијента, Банка је дужна да брзо, поштено и ефикасно изврши ове налоге клијента у односу на налоге осталих клијената.

За извршавање налога за рачун клијента, Банка је дужна да:

1. информације из налога који треба да буде извршен за рачун клијента одмах и тачно унесе у књигу налога;
2. одмах извршава сличне налоге клијента у складу са временом када је примило налоге, осим уколико услови који преовлађују на тржишту или карактеристике налога то онемогућавају или интереси клијента налажу другачије поступање;
3. одмах и тачно разврстава налоге извршене за рачун клијента;
4. предузме све неопходне активности потребне ради обезбеђења да сви финансијски инструменти или новчана средства клијента, примљена приликом салдирања обавеза по основу извршеног налога, буду благовремено и уредно пренета на рачун одговарајућег клијента;
5. обавести клијента о свим значајним потешкоћама у вези са извршавањем налога, одмах по сазнању истих.

8. Фактори релевантни за извршавање налога под најповољнијим условима

Члан 46.

Банка је дужна да предузме све неопходне активности како би при извршењу налога постигла најбољи могући ефекат по клијента с обзиром на цену, трошкове, брзину, могућност извршења, салдирање, величину, природу и све остале чиниоце у вези са извршењем налога, с тим што када клијент изда посебна упутства у вези са трансакцијом, Банка извршава налог према тим упутствима.

Када Банка прими налог клијента са посебним упутствима за његово извршавање, дужно је да став 1. овог члана поштује у мери у којој ће у потпуности бити испоштована упутства клијента, а малог клијента и да упозори да ће налог бити извршен сагласно упутствима клијента, а не у складу са политиком Банке у вези са извршавањем налога под најповољнијим условима.

Члан 47.

При извршењу налога клијента Банка узима у обзир следеће критеријуме за одређивање релативне важности фактора који се могу узимати у обзир при утврђивању најбољег исхода, с обзиром на величину и врсту налога и категорију клијента:

- 1) карактеристике клијента, укључујући категоризацију клијента као малог или професионалног инвеститора;
- 2) карактеристике налога клијента, на пример када налог укључује трансакцију финансирања хартија од вредности;
- 3) карактеристике финансијских инструмената који су предмет тог налога;

4) карактеристике места извршења на која се наведени налог може усмерити.

Када постоји више могућих места за извршење налога за финансијски инструмент, у сврхе процене и постизања најбољег ефеката за клијента, који би били остварени извршењем налога на сваком од места извршења на којем се може извршити налог, у обзир се узимају провизије и трошкови Банке за извршење налога на сваком од тих места извршења.

Банка не може да прима накнаде, попусте нити неновчане користи за усмеравање налога клијента на одређено место трговања или место извршења, које би кршило одредбе о сукобу интереса или о подстицајима, како су исти регулисани Законом.

9. Извршавање налога малог инвеститора

Члан 48.

Када Банка изврши налог у име малог инвеститора, најбољи могући ефекат се утврђује на основу укупне накнаде, узимајући у обзир цену финансијског инструмента и трошкове повезане са извршењем, укључујући накнаде места за извршење, трошкове клиринга и салдирања и све друге накнаде плаћене трећим лицима која су укључена у извршење налога.

10. Постизање најповољнијег исхода приликом пружања услуга пријема и преноса налога

Члан 49.

Банка је дужна да поступа у најбољем интересу клијента и када налоге даје на извршавање другом инвестиционом друштву.

Банка је, ради испуњења обавезе из става 1. овог члана, дужна да предузима мере којима:

1. обезбеђује постизање најбољег могућег ефекта за клијента водећи рачуна о факторима релевантним за извршавање налога и критеријумима на основу којих се одређује значај тих фактора;
2. обезбеђује поштовање приоритета упутства клијента у односу на политику Банке у вези са извршавањем налога под најповољнијим условима.

11. Извршавање налога под најповољнијим условима

Члан 50.

Банка је дужна да извршава налоге клијента тако да омогући постизање најповољнијег исхода за клијента.

Правилник о извршавању налога у Банци Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд (у даљем тексту: Правилник о извршавању налога) мора да садржи:

1. информације о значају који Банка придаје факторима релевантним за извршавање налога, а у складу са критеријумима прописаним овим Правилима пословања, односно поступком и начином на који Банке утврђује значај тих фактора;
2. информације о различитим местима на којима Банка извршава налоге клијента и факторима који утичу на избор одговарајућег места за извршавање налога и то за сваку класу финансијског инструмента;
3. упозорење да свако посебно упутство клијента, с обзиром на факторе који су обухваћени тим упутством, може онемогућити Банци да, када извршава налог тог

клијента, предузме кораке које је прописано Правилником о извршавању налога у сврху постизања најповољнијег исхода за клијента.

Члан 51.

Банка је дужна да установи и спроведе ефикасне механизме и процедуре за извршавање налога клијената и постизање најбољих ефеката по клијента. Банка је дужна да установи и спроведе ефикасне системе за поступање, а нарочито процедуре за извршавање налога клијената.

Банка клијентима пружа одговарајуће информације о својим процедурама извршења налога, којима се јасно, довољно детаљно и на начин који клијенти могу лако разумети, објашњава како ће и где Банка извршавати налоге за клијента.

Банка је дужна да добије претходну писану сагласност клијената за процедуре извршења налога.

Када процедуре извршења налога предвиђају могућност извршења налога ван места трговања, Банка је дужна да пре извршења налога ван места трговања добије претходну изричиту сагласност клијента. Банка може сагласност да добије било у виду уопштеног уговора или сагласност може бити дата за сваку појединачну трансакцију.

Члан 52.

Банка клијентима благовремено и пре пружања услуге достављају следеће појединости о својој политици извршавања налога:

- 1) оцену релативне важности коју Банка приписује факторима који се могу узимати у обзир при утврђивању најбољег исхода, с обзиром на величину и врсту налога и категорију клијента или поступак којим друштво одређује релативну важност наведених фактора;
- 2) попис места извршења за које Банка сматра да су подобна за трајно постизање најповољнијег могућег исхода при извршавању налога клијента, уз навођење места извршења која се користе за сваки разред финансијских инструмената, за налоге малих инвеститора, налоге професионалних инвеститора и трансакције финансирања хартија од вредности;
- 3) попис фактора који се користе за одабир места извршења, укључујући квалитативне факторе, на пример системе поравнања, системе за прекид трговања, предвиђене активности или било које друге релевантне елементе и релативну важност сваког фактора. Информације о факторима који се користе за одабир места извршења морају бити у складу с контролама које Банка користи при преиспитивању примерености његове политике и мера како би клијентима доказало да се трајно постиже најповољније извршење;
- 4) на који се начин фактори извршења, на пример цена, трошкови, брзина, вероватност извршења и други релевантни фактори, сматрају делом мера које су довољне за постизање најповољнијег могућег исхода за клијента;
- 5) ако је то примењиво, информације о томе да Банка налоге извршава изван места трговања, последице, на пример ризик друге уговорне стране који произлази из извршења изван места трговања, као и, на захтев клијента, додатне информације о последицама тих начина извршења;
- 6) јасно и истакнуто упозорење да посебна упутства клијента могу спречити Банку да предузме мере које је осмислило и применило у оквиру своје политике извршавања налога како би се остварио најповољнији могући исход при извршавању наведених налога у вези с елементима који су обухваћени тим упутствима;

- 7) сажетак поступка одабира места извршења, коришћене стратегије извршења, поступци који се користе за анализу квалитета оствареног извршења и начини на који друштва прате и проверавају да се за клијенте остварио најповољнији могући исход.

12. Извршавање налога са лимитом

Члан 53.

Када се, имајући у виду тренутно преовлађујуће услове на тржишту, налог са лимитом за куповину или продају финансијских инструмената који су укључени у трговање на регулисаном тржишту, односно МТП не може одмах извршити, Банка је дужна да предузме мере за извршавање налога у најкраћем року, осим уколико од клијента није добило другачија упутства у вези са извршавањем налога.

Сматра се да Банка испуњава ову обавезу ако проследи клијентов налог са лимитом на место трговања. Обавеза објављивања налога са лимитом не примењује се на налог који је велик по обиму у односу на нормалну тржишну величину и за који је Комисија за хартије од вредности уклонила обавезу објављивања информација о тренутним ценама понуде и потражње, у складу са одредбама Закона.

Налог са лимитом клијента за акције које су уврштене за трговање на уређеном тржишту или којима се тргује на месту трговања, који није одмах извршен по преовладавајућим тржишним условима у складу са Законом, сматра се јавно доступним када је Банка поднела налог на извршење на уређеном тржишту или мултилатералној трговачкој платформи или је налог објавио пружалац услуга доставе података који се налази у некој држави чланици те се тај налог може једноставно извршити чим то буде могуће на основу тржишних услова.

Предност појединих уређених тржишта и мултилатералних трговачких платформи утврђује се у складу с политиком извршавања налога Банке, како би се осигурало извршење на основу тржишних услова чим то буде могуће.

13. Придруживање и разврставање налога

Члан 54.

Банка не сме извршавати налог клијента или трансакцију за властити рачун придруживањем налогу неког другог клијента, осим ако су испуњени следећи услови:

- 1) није вероватно да ће придруживање налога и трансакција штетити било којем клијенту чији се налог придружује;
- 2) сваки клијент чији се налог придружује извештава се да му ефекат придруживања може штетити у односу на појединачни налог;
- 3) успоставља се и ефикасно спроводи политика алокације налога којом се довољно прецизно предвиђа коректна алокација придружених налога и трансакција, укључујући и начин на који обим и цена наведена у налогу одређују алокацију и поступање с делимичним извршењима.

Ако придружује налог једном или више налога других клијената и тај придружени налог је делимично извршен, Банка алоцира повезане трансакције у складу са својом политиком алокације налога.

14. Евиденција о извршеним трансакцијама

Члан 55.

Банка води и чува на располагању Комисији за хартије од вредности барем евиденцију о појединостима, одмах након што прими налог клијента или донесе одлуку о трговању у мери у којој се те појединости примењују на предметни налог или одлуку о трговању.

У односу на сваки налог који прими од клијента и у односу на сваку донету почетну одлуку о трговању, Банка води, чува и по захтеву даје Комисији за хартије од вредности барем евиденцију о појединостима у складу са Упутством Комисије за хартије од вредности, у оној мери у којој се те појединости примењују на предметни налог или одлуку о трговању.

15. Извештавање у вези са извршавањем налога

Члан 56.

Банка је дужна да:

- 1) без одлагања клијенту доставља на трајном носачу података битне информације у вези с извршавањем налога;
- 2) што је пре могуће клијенту доставља на трајном носачу података обавештење којим се потврђује извршење налога, а најкасније првог радног дана од извршења или ако Банка прима потврду од треће стране, најкасније првог радног дана од пријема потврде од треће стране.

Став 1. тачка 2) овог члана не примењује се у случају да потврда садржи исте информације као и потврда коју клијенту без одлагања доставља неко друго лице.

16. Потврда о извршеном налогу

Члан 57.

Потврда о извршеном налогу, по правилу, садржи:

1. пословно име и седиште Банке;
2. име и презиме/пословно име или другу ознаку клијента;
3. дан, време и место трговања;
4. идентификациону ознаку финансијског инструмента;
5. количину финансијских инструмената;
6. појединачну и укупну цену и ознаку валуте у којој је изражена цена и курс који је коришћен ако трансакција укључује конверзију валуте;
7. куповну, односно продајну ознаку ;
8. природу налога, уколико се не ради о куповном или продајном налогу;
9. врсту налога;
10. укупни износ обрачунатих провизија и накнада и ако клијент то захтева, разлагање по ставкама која, зависно од случаја, укључује износ сваког њиховог повећања или смањења вредности када је Банка извршила трансакцију при трговању за сопствени рачун, а Банка има обавезу најповољнијег извршења према клијенту;
11. обавезе клијента у вези са измирењем трансакције, укључујући и временски рок за плаћање или испоруку, као и одговарајуће податке о рачуну, ако клијент није претходно обавештен о тим појединостима и одговорностима;
12. обавештење о другој уговорној страни у трансакцији, уколико је та друга уговорна страна сама Банка, друго лице повезано са Банком или други клијент Банке, осим ако је налог извршен у систему трговања који омогућава анонимно трговање.

Када Банка информације из става 1. овог члана пружа путем стандардних ознака, дужно је да у потврди појасни значење тих ознака.

17. Новчани рачуни

Члан 58.

Банка је дужна да упозори клијента о његовој обавези да има отворен новчани рачун у Банци или у другој банци, односно другом инвестиционом друштву, а пре испостављања налога за продају/куповину финансијских инструмената.

Клијент има право да услуге отварања и вођења новчаног рачуна користи или директно код кредитне институције - члана Централног регистра или код брокерско-дилерског друштва које има дозволу Комисије да води новчане рачуне клијената.

Банка је дужна да обезбеди да се средства са новчаног рачуна клијента:

- 1) користе само за плаћање обавеза у вези са услугама које обавља за клијента;
- 2) не користе за плаћање обавеза другог клијента;
- 3) не користе за плаћање обавеза Банке.

Када новац клијената депонује код банке у иностранству Банка дужна је да сходно примењује правила која се односе на депоновање финансијских инструмената код депозитара у земљи.

Банка је дужна да води рачуна да на новчаном рачуну клијента има довољно средстава на дан салдирања.

VI НАЛОЗИ КЛИЈЕНТА

1. Елементи налога за трговање

Члан 59.

Елементи налога за трговање су:

1. јединствена идентификација члана Берзе (налогодавца);
2. ознака финансијског инструмента (име или симбол);
3. ознака броја налога из књиге налога Банке;
4. ознака врсте трансакције (купи или продај);
5. количина финансијског инструмента;
6. ознака врсте налога по цени, уз одређење цене;
7. ознака временског трајања налога, са одређењем истека трајања код налога до дана;
8. идентификација клијента из налога за трговање, на начин утврђен усаглашеним процедурама између организатора тржишта и Централног регистра;
9. тип рачуна финансијских инструмената са избором депозитара рачуна;
10. тип новчаног рачуна са избором депозитара рачуна;
11. ознака висине провизије;
12. ознака врсте посла (брокерски или дилерски);
13. датум и време испостављања налога;
14. посебни услови извршавања налога;
15. други елементи.

Члан 60.

Испостављени налози за трговање, повлаче се испостављањем налога за повлачење.

Банка може у сваком тренутку у току трговања повлачити претходно испостављене налоге за трговање, односно нереализоване количине из претходно испостављених налога за трговање, осим када је налог у фази реализације, односно када то правилима организатора тржишта није дозвољено.

2. Врсте налога

Члан 61.

Банка може испостављати следеће врсте налога за трговање:

1. по врсти трансакције:
  - куповни;
  - продајни;
2. по времену трајања:
  - дневни;
  - до дана, са роком трајања од најдуже 90 дана;
  - до опозива, са роком трајања 90 дана;
3. по цени:
  - лимит налог;
  - тржишни налог, који по времену трајања може да буде само дневни;
4. налог за повлачење;

Време и начин испостављања налога за трговање које Банка може испоставити, својом одлуком утврђује организатор тржишта.

Налози за трговање из групе посебних налога, који се не могу користити ако њихова употреба није изричито утврђена од стране организатора тржишта, су налози према посебним условима извршавања:

1. све или ништа тренутно (Fill Or Kill – FOK);
2. све или делимично тренутно (Immediate Or Cancel- IOC);
3. налог за промену (модификацију) испостављеног налога;
4. налог са скривеном укупном количином (Iceberg);
5. стоп налог;
6. маркет-мејкер налог;
7. налог за блок трговање;
8. на затварању (At The Close – ATC).

3. Одговорност Банке за штету

Члан 62.

Банка је одговорна клијенту за штету коју проузрокује неизвршавањем, односно неправилним или неблаговременим извршавањем налога за куповину или продају финансијских инструмената, односно налога за пренос, у складу са Законом о облигационим односима.

4. Одговорност клијента за штету

Члан 63.

Клијент је, у складу са Законом о облигационим односима, одговоран Банци за штету насталу давањем нетачних података и документације Банци и неизвршавањем обавеза на

дан салдирања по закљученим трансакцијама, као и у другим случајевима прописаним Законом и уговором закљученим са Банком.

5. Накнаде и други трошкови

Члан 64.

Правилником о тарифи накнада, Банка утврђује максималан износ накнада и других трошкова за обављање послова Банке.

Банка је дужна да Правилник о тарифи накнада из става 1. овог члана, пре примене, достави Комисији за хартије од вредности и истакне у својим пословним просторијама, као и да га објави на интернет страници Банке.

Клијент је дужан да Банци плати накнаду и друге трошкове по основу пружања инвестиционих и додатних услуга.

Висина накнаде и других трошкова утврђује се уговором закљученим између клијента и Банке за одређену врсту услуге.

VII ПОСЛОВАЊЕ ЗА СВОЈ РАЧУН

Члан 65.

Банка обавља послове куповине и продаје финансијских инструмената у своје име и за свој рачун, односно у име и за рачун Банке - кредитне институције чији је Банка део, ради остваривања разлике у цени.

Послове из става 1. овог члана Банка обавља на регулисаном тржишту, односно МТП или ван регулисаног тржишта, у складу са Законом.

У обављању послова за свој рачун Банка поштује следећа правила:

1. извршава налоге својих клијената и друге уговорне обавезе према клијентима, тако да своје интересе и интересе повезаних лица не ставља испред интереса клијената;
2. не може извршавати налоге за куповину или продају истих финансијских инструмената који су предмет налога клијената, пре извршавања претходно испостављених налога клијената у информациони систем организатора тржишта;
3. управља сопственим портфолиом финансијских инструмената на начин којим се обезбеђује таква адекватност капитала, изложеност ризику и управљање ликвидношћу, који неће угрозити извршавање обавеза Банке према клијентима.

Ако Банка својим клијентима проузрокује штету поступањем супротно одредби става 3. овог члана или на други начин, дужно је да ту штету надокнади у складу са одредбама Закона о облигационим односима.

VIII ВОЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ЕВИДЕНЦИЈОМ

Члан 66.

Банка води евиденције о свим услугама, активностима и трансакцијама које је извршила, на начин који омогућава Комисији да изврши надзор, провери да ли Банка испуњава све своје прописане обавезе и спроводи мере предвиђене Законом.

Евиденција из претходног става се чува на медију који омогућује складиштење информација, и доступна је Комисији за будуће коришћење у облику и на начин предвиђен подзаконским актима Комисије.

Банка је дужна да, у складу са подзаконским актима Комисије, води:

- 1) евиденције о клијентима, пруженим услугама и наплаћеним накнадама/ трошковима;
- 2) евиденције о закљученим уговорима са клијентима;
- 3) евиденцију о томе које је информације пружило клијентима или потенцијалним клијентима у форми евиденције, записника или на други начин, из које се тачно може утврдити време и обим информација које су пружене клијенту или потенцијалном клијенту у складу са Законом;
- 4) књигу налога, у електронском облику, у коју се, одмах по пријему, уписују налози, укључујући и налоге који се преносе на извршење другом инвестиционом друштву, измене и опозиви налога;
- 5) евиденцију о трансакцијама и обради налога.

Банка је дужна да евиденције о клијентима, пруженим услугама и наплаћеним накнадама или трошковима, чува најмање седам година на тај начин да подаци ових евиденција по захтеву Комисије буду доступни читљиви и по хронолошком редоследу.

Члан 67.

Банка успоставља, спроводи и одржава ефикасну политику снимања телефонских разговора и електронских комуникација утврђену у писаном облику и примерену величини и организацији Банке, обиму и сложености пословања.

Банка обезбеђује ефикасан надзор и контролу над политикама и поступцима повезанима с снимањем телефонских разговора и електронских комуникација Банке.

Банка води и периодично ажурира евиденцију лица која имају уређаје Банке или уређаје у приватном власништву чију је употребу Банка одобрила.

Банка обезбеђује образовање и оспособљавање запослених у погледу поступака којима се уређују вођење евиденције комуникација Банке.

Пре него што новим и постојећим клијентима пруже инвестиционе услуге и активности које се односе на пријем, пренос и извршавање налога, Банка клијента извештава о следећем:

- 1) разговори и комуникације се снимају; и
- 2) пример записа тих разговора с клијентом и комуникација с клијентом биће доступан на захтев у периоду од пет година, а на захтев Комисије у периоду од седам година.

Извештавање клијената се врши на истом језику односно језицима који се употребљавају за пружање инвестиционих услуга клијентима.

Члан 78.

Банка је дужна да на трајном носачу података бележи све релевантне информације које се односе на разговоре са клијентом у четири ока. Забележене информације укључују најмање следеће:

- 1) датум и време састанака;
- 2) место одржавања састанака;
- 3) идентитет учесника састанака;
- 4) иницијатор састанака; и
- 5) релевантне информације о налогу клијента укључујући цену, обим, врсту налога и када се преноси или извршава.

Записи се чувају на трајном носачу података, чиме се омогућава њихово поновно преслушавање или умножавање, те се морају чувати у формату којим се онемогућава измена или брисање изворног записа. Записи се чувају на медију на начин да су одмах доступни клијентима на захтев.

Банка обезбеђују квалитет, тачност и потпуност записа свих телефонских разговора и електронских комуникација.

IX ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

1. Инсајдерске информације

Члан 68.

Инсајдерске информације обухватају следеће врсте информација:

- 1) информације о тачно одређеним чињеницама које нису објављене, односе се директно или индиректно на једног или више издавалаца финансијских инструмената или на један или више финансијских инструмената, а које би, да су објављене, вероватно имале значајан утицај на цену тих финансијских инструмената или на цену повезаних изведених финансијских инструмената;
- 2) у вези са изведеним финансијским инструментима на робу информације о тачно одређеним чињеницама које нису објављене, односе се директно или индиректно на једног или више таквих изведених финансијских инструмената или на уговоре за робу на спот тржишту, а које би, да су објављене, вероватно имале значајан утицај на цену тих изведених финансијских инструмената или повезаних уговора за робу на спот тржишту и ако се оправдано очекује да се такве информације објаве или постоји обавеза објаве у складу са одредбама закона или подзаконских аката, тржишним правилима, уговорима, праксом или обичајима на релевантним тржиштима робних изведених финансијских инструмената или на спот тржиштима робе;
- 3) за лица задужена за извршавање налога у вези са финансијским инструментима, инсајдерске информације су и информације о тачно одређеним чињеницама добијене од клијента у вези са будућим налозима клијента, односе се директно или индиректно на једног или више издавалаца финансијских инструмената или на један или више финансијских инструмената, а које би, да су објављене, вероватно имале значајан утицај на цене тих финансијских инструмената, цену повезаних уговора за робу на спот тржишту или на цену повезаног изведеног финансијског инструмента.

Инсајдерске информације у смислу става 1. овог члана су информације о тачно одређеним чињеницама ако се њима указује на низ околности које постоје или за које разумно може да се очекује да ће постојати, односно на догађај који се догодио или се разумно може очекивати да ће се догодити, када су довољно конкретне да омогуће закључивање о утицају тог низа околности или догађаја на цене финансијских инструмената, повезаног изведеног финансијског инструмента или повезаних уговора за робу на спот тржишту.

У случају дуготрајног процеса чија је сврха или последица стварање одређене околности или одређеног догађаја, те будуће околности или тај будући догађај, као и међуокораци тог процеса могу се сматрати инсајдерским информацијама. Сматра се да је међукорак у дуготрајном процесу инсајдерска информација уколико сама по себи испуњава критеријуме за инсајдерске информације из овог члана.

Инсајдерске информације из става 1. овог члана су информације које би, да су објављене, вероватно имале значајан утицај на цене тих финансијских инструмената, повезаних изведених финансијских инструмената или повезаних уговора за робу на спот тржишту, односно информације које би разуман инвеститор вероватно користио код доношења одлуке о улагању.

Члан 69.

Забрањено је сваком лицу које поседује инсајдерску информацију да ту информацију употреби непосредно или посредно при стицању, отуђењу и покушају стицања или отуђења за сопствени рачун или за рачун трећег лица финансијских инструмената на које се та информација односи.

Трговање на основу инсајдерских информација постоји и када лице које има инсајдерске информације:

- 1) на основу тих информација препоручује другом лицу стицање или отуђење финансијских инструмената на које се ове информације односе, или подстиче то лице да изврши такво стицање или отуђење, или
- 2) на основу тих информација препоручује другом лицу повлачење или измену налога у вези са финансијским инструментима на које се ове информације односе, или подстиче то лице да изврши такво повлачење или измену налога.

Трговање на основу инсајдерских информација постоји, ако лице које користи препоруке или подстицаје зна или би морало знати да се оне заснивају на инсајдерским информацијама.

Овај члан примењује се на свако лице које поседује инсајдерске информације путем:

1. чланства у управним или надзорним органима издаваоца или јавног друштвауправи издаваоца;
2. учешћа у капиталу издаваоца или јавног друштва;
3. приступа информацијама до којих долази обављањем дужности на радном месту, вршењем професије или других дужности;
4. кривичних дела које је починило.

Овај члан се примењује и на свако друго лице које има инсајдерске информације, ако су та лица знала или су морала знати да су то инсајдерске информације.

Ако је лице из става 3. овог члана правно лице, овај члан се такође примењује и на физичка лица која учествују у одлуци о стицању, отуђењу, повлачењу или измени налога за рачун тог правног лица.

2. Решавање сукоба интереса

Члан 70.

Банка и/или запослени у Банци дужни су да, у случају сукоба својих интереса са интересима других учесника на тржишту капитала, поступају на начин којим се штите интереси тржишта капитала и одржава фер, правично и транспарентно тржиште капитала.

У сврху утврђивања врста сукоба интереса који настају у току пружања инвестиционих и додатних услуга или њихове комбинације, а чије постојање може нанети штету интересима клијента, Банка помоћу минималних критеријума узима у обзир да ли се налази Банка или релевантно лице или лице које је директно или индиректно путем контроле повезано са Банком, у било којој од следећих ситуација, било као резултат пружања инвестиционих или помоћних услуга односно спровођења инвестиционих активности или због других разлога:

- 1) Банка или то лице могли би вероватно да остваре финансијску добит или избегну финансијски губитак на штету клијента;
- 2) Банка или то лице има интерес од исхода услуге пружене клијенту или трансакције извршене за рачун клијента, који је различит од интереса клијента;
- 3) Банка или то лице има финансијски или други мотив да интерес неког другог клијента или групе клијената стави испред интереса клијента;
- 4) Банка или то лице обављају исту делатност као и клијент.

Банка или то лице примају или ће примити од лица које није клијент додатни подстицај у вези са услугом пруженом клијенту, у облику новчаних или неновчаних користи или услуга.

3. Управљање ризицима, личне трансакције и спречавање злоупотребе инсајдерских информација

Члан 71.

Банка континуирано врши идентификацију и процену ризика усклађености пословања Банке, као и идентификацију извора евентуалне неусклађености пословања Банке. Под идентификацијом и проценом ризика подразумева се процес препознавања догађаја који су, или могу бити, потенцијални извор ризика усклађености пословања Банке, те квалитативну процену потенцијалних слабости, потребу за предузимањем корективних мера у организацији посла, одговорност за насталу изложеност ризику и предлог за превазилажење проблема.

Банка реализује спровођење мера и поступака за:

1. спречавање размене инсајдерских, поверљивих и/или јавно недоступних информација којима Банка располаже;
2. реализацију процедура за личне трансакције релевантних лица, уговарањем са запосленима Банке, односно обавезу декларисања њихових инвестиционих рачуна и инвестиционих активности, укључујући и лица која су са њима повезана.

4. Начела етичког кодекса

Члан 72.

Ради обезбеђивања правичног и ефикасног функционисања тржишта капитала, Банка у свом пословању дужно је да се придржава Законом и подзаконским актима прописаних правила сигурног и доброг пословања, као и да поштује начела етичког кодекса:

1. Начело законитости - Банка је дужна да своје пословање организује и обавља уз поштовање свих законских и подзаконских прописа и аката организатора тржишта. Ово начело обухвата и забрану обављања послова којима се злоупотребљавају повлашћене информације;
2. Начело дужне пажње - Банка је, у свом раду са клијентима, дужно да обавља послове са дужном пажњом и по правилима професије. Ово начело нарочито обухвата пословање са клијентима на бази пуне информисаности о самом клијенту, као и пружање клијенту свих информација неопходних за доношење инвестиционе одлуке на бази пуне информисаности, уз сагледавање и поштовање нивоа информисаности и знања клијента;
3. Начело поузданости, поштења и фер односа - Банка је дужна да своје пословање обавља уз обезбеђење одговарајућег степена поузданости и интегритета и да контакте са јавношћу, клијентима, запосленима и другим учесницима на тржишту капитала обавља на начин којим се обезбеђује поштено и фер пословање. Ово начело нарочито обухвата поштовање приоритета интереса клијента, заштиту његове имовине, пружање комплетних и благовремених информација, као и обавештавање клијента о свим реалним и могућим конфликтима интереса, како би се обезбедило фер и објективно пословање. Банка је дужна да избегава сукобе интереса са клијентом, а уколико то није могуће, да обезбеди праведан однос према клијенту;
4. Начело професионализма - Банка је дужна да своје пословање обавља на професионалан начин којим ствара позитивну слику о Банци и професији, као и да одржава и унапређује своје професионално знање. Ово начело обухвата нарочито пословање са налозима клијента, налозима Банке и његових запослених, налозима повезаних лица, као и на континуирану едукацију запослених у Банци;
5. Начело поверљивости - Банка је дужна да обезбеди поверљивост података о клијенту у складу са законским и подзаконским прописима и другима актима;
6. Начело забране нелојалне конкуренције - Банка је дужна да не користи некоректне облике конкурентске утакмице, под којима се подразумева: дампинг, неетичко

прибављање информација о конкурентима и посебно ширење неистинитих информација о Банци.

Такође, Банка је дужна да не користи некоректне и противно добрим пословним обичајима облике сарадње на тржишту капитала, а нарочито договор о: ценама, подели тржишта капитала, бојкоту клијента, ограничавању пружања услуга или било који облик тајног споразума ради стицања повлашћене тржишне позиције.

Х ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

Правила пословања ступају на снагу даном доношења, а примењују се даном добијања сагласности Комисије за хартије од вредности.

По добијању сагласности из става 1. овог члана Правила пословања се објављују на интернет адреси Банке: www.posted.co.rs и у пословним просторијама Банке у којима се пружају инвестиционе услуге..

Члан 74.

У случају притужбе клијента, Банка примењује Правилник о поступању по притужбама клијената у вези са пружањем инвестиционих услуга.

Члан 75.

Применом ових Правила пословања престају да важе Правила пословања Банке Поштанска штедионица, а.д., Београд овлашћене за обављање инвестиционих активности број А01-3-2552/8 ИО III-489/8 од 27.09.2012.године чији су саставни део: Правилник о извршавању налога у Банци Поштанска штедионица, а.д., Београд (Број: А01-3-2552/9 ИО III-489/9), Правилник о разврставању клијената у Банци Поштанска штедионица, а.д., Београд (Број: А01-3-2552/10 ИО III-489/10), Правилник о поступку управљања сукобом интереса у Банци Поштанска штедионица, а.д., Београд (Број: А01-3-2552/11 ИО III-489/11), Правилник о поступању по притужбама клијената Банке Поштанска штедионица, а.д., Београд (Број: А01-3-2552/12 ИО III-489/12), Информације о Банци и услугама које пружа (Број: А01-3-2552/13 ИО III-489/13), Информације о финансијским инструментима и ризицима улагања (Број: А01-3-2552/14 ИО III-489/14) и Информације о систему заштите инвеститора (Број: А01-3-2552/15 ИО III-489/15).

ИЗВРШНИ ОДБОР БАНКЕ

мр Бојан Кекић, председник

Наташа Марковић, члан

Бранкица Тинтор, члан

Александар Чортан, члан

Ненад Ралевић, члан